

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма Фінанси, фінансовий менеджмент
та страхування
(назва її програми)

на тему: «Фінансова стійкість фінансового посередника»
(назва теми)

Виконавець:

здобувач освіти ФФБС 4 курсу 1 групи
Ксенія САВРЕЙ
(ім'я та прізвище) _____ /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., старший викладач
(науковий ступінь, вчене звання)
Павло БОНДАРЕНКО
(ім'я та прізвище) _____ /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Фінансова стійкість фінансового посередника зумовлена ключовою роллю, яку фінансові посередники відіграють у сучасній економіці, забезпечують ефективний перерозподіл фінансових ресурсів, виконуючи функції мобілізації заощаджень, кредитування та управління ризиками. У світлі останніх фінансових криз, що призвели до значних втрат для фінансових посередників та вплинули на стабільність фінансової системи в цілому, питання їхньої стійкості стає надзвичайно актуальним.

Дослідження фінансової стійкості фінансових посередників також дозволяє виявити фактори, що впливають на їхню здатність адаптуватися до змінюваних умов ринку та регуляторних вимог. В умовах глобалізації та збільшення конкуренції необхідність у надійних механізмах захисту від ризиків стає дедалі більш очевидною. Аналіз моделей фінансової стійкості фінансових посередників не тільки допоможе зрозуміти їхнє внутрішнє управління ризиками, а й сприятиме розробці рекомендацій для регуляторів у сфері підтримки стабільності фінансової системи. Це, у свою чергу, підвищить довіру до фінансових посередників і зміцнить економіку України.

Питаннями даної теми аналізувалось в наукових працях Балацький О., Беккер Б., Водолазська Н. В., Джурук Н. І., Довгань Ж., Іваненко І. О., Коваленко Т., Норт Д., & Лі, С., Стейн Дж., & Мейсснер О., Шевченко С. та інші.

Мета дослідження є аналітичне дослідження фінансової стійкості фінансового посередника.

Завдання дослідження:

- розглянути економічну сутність фінансового посередника;
- охарактеризувати основні напрями забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника;
- охарактеризувати інноваційні тенденції забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника на сучасному етапі в Україні;
- оцінити загальну фінансову діяльність АТ «ОТП БАНК»;
- оцінити фінансову стійкість АТ «ОТП БАНК»;
- провести регресійний аналіз фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК»;
- охарактеризувати вплив цифровізації на фінансову стійкість фінансових посередників України;
- запропонувати рекомендації щодо удосконалення фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК».

Об'єкт дослідження є явище фінансової стійкості фінансового посередника.

Предмет дослідження є теоретичні основи фінансової стійкості фінансового посередника, специфічні методичні підходи до формування фінансової стійкості АТ «ОТП Банк» та перспективи її підвищення.

Методи дослідження Метод аналітичних коефіцієнтів, горизонтальний аналіз, аналіз абсолютних і відносних показників, зрівняльний аналіз.

Інформаційна база дослідження складають наукові праці вітчизняних та зарубіжних науковців з теорії фінансових посередників; наукові праці

вітчизняних та зарубіжних науковців з теорії фінансової стійкості; законодавчі та нормативні акти України; статистичні показники НБУ; показники річної фінансової звітності АТ «ОТП БАНК»; науково-методична література; матеріали періодичних видань, зарубіжна наукова література.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (41 найменування) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 81 сторінка. Основний зміст викладено на 60 сторінках. Робота містить 19 таблиць, 19 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано 1 статтю: Вплив рейтингування регулятора на фінансову стійкість фінансових посередників. // Збірник матеріалів ІХ Студентської науково-практичної конференції факультету фінансів та банківської справи. *Стабілізація фінансово-економічної системи України*. 2025. Одеса. ОНЕУ.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи фінансової стійкості фінансового посередника»** розглянуто економічна сутність фінансового посередника; основні напрями забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника; інноваційні тенденції забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника на сучасному етапі в Україні.

У другому розділі **«Аналітичне дослідження формування фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК»»** - аналіз загальної фінансової діяльності АТ «ОТП БАНК»; аналіз фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК»; Використання регресійного аналізу фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК»

У третьому розділі **«Перспективи підвищення фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК»»** - охарактеризовано вплив цифровізації на фінансову стійкість фінансових посередників України; надані рекомендації щодо удосконалення фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК».

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Розглянуто, на основі аналізу різних джерел інформації, різноманітність тлумачення поняття «фінансова стійкість». Погоджуємося з науковцями, оскільки це поняття має різні напруження та фінансові посередники виконують декілька функцій, які сприяють їхній фінансовій стійкості та розвитку економіки.

Та погоджуємось, що «фінансовий посередник — це установа, що акумулює кошти від одних учасників ринку та перенаправляє їх іншим, виконуючи функції, які сприяють ліквідності та стабільності фінансової системи». Він забезпечує зв'язок між заощаджувачами та позичальниками, що є критично важливим для підтримки фінансової стійкості.

2. Охарактеризовані напрями забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника та ряд ключових фінансових показників - коефіцієнт достатності капіталу, коефіцієнт ліквідності та коефіцієнт рентабельності. Також

виявили перелік ризиків, які притаманні фінансовим посередникам та напрямам їх зниження.

3. Охарактеризовані інноваційні тенденції забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника на сучасному етапі в Україні, інноваційні інструменти фінансових посередників – зелені облігації, кредити на сталий розвиток, EGS-рейтингування та аналіз, фінансування відновлюваних джерел енергії, інвестування з впливом, екологічне фінансування та цифрові платформи для зеленого банкінгу.

4. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра виконана за матеріалами АТ «ОТП БАНК». Основний напрям фінансового посередника – клієнтська база та інвестування, тому, рекомендації будемо надавати по цим напрямам. АТ «ОТП БАНК» входить до найбільших найбільших фінансових посередників України, які мають портфель строкових депозитів понад 1 млрд гривень, що надає портал Міністерства фінансів України. Аналізуючи та оцінюючи фінансову діяльність АТ «ОТП БАНК» можна зробити наступні висновки. З 2021 по 2024 рік спостерігалася послідовна тенденція зростання ринкової частки чистих активів з 2,6% до 4,9%. Чистий процентний дохід мав зниження ефективності процентної маржі, згідно впливу зовнішніх факторів та в цілому є на нестабільна динаміка з чистого комісійного доходу.

Динаміка загальних доходів має позитивну динаміку з 6611751,4 тис. грн. у 2021 році до 10341297,4 тис. грн., що свідчить про збільшення тарифів в декілька разів. Динаміка загальних витрат має більш зростаючу динаміку, ніж загальні доходи. Це пов'язано з стратегією інвестування власних та залучених коштів в ІТ-сферу та діджиталізацію клієнтських сервісів для приватних і корпоративних клієнтів.

5. Оцінка фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» надає уяву про постійне зростання активів за всіма валютами однак по декількам активам є зниження, що може вказувати на нестабільність в управлінні окремими фінансовими активами. Загалом активи АТ «ОТП БАНК» демонструють зростання кожного року: на 26991420 тис. грн. у 2022 році, на 10594293 тис. грн. у 2023 році та на 9809136 тис. грн. у 2024 році. Чисті активи також вирости, що свідчить про загальне поліпшення фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК».

Загальні зобов'язання АТ «ОТП БАНК» показали позитивну тенденцію зростання: у 2022 році на 20572661 тис. грн., у 2023 році на 6849591 тис. грн. та у 2024 році на 6977031 тис. грн. Це вказує на нарощення фінансових зобов'язань, проте важливо відзначити, що можливе перевантаження зобов'язаннями.

Власний капітал АТ «ОТП БАНК» зростав на 570287 тис. грн. у 2022 році, на 4188354 тис. грн. у 2023 році та на 4790251 тис. грн. у 2024 році. Це говорить про загальне покращення фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» та здатність задовольняти вимоги до капіталу. оцінка динаміки власного капіталу свідчить про ефективне управління фінансовими ресурсами і стійкістю АТ «ОТП БАНК».

Збільшення накопиченого дефіциту на -21042017 тис. грн. у 2022 році свідчить про недостатність доходів для покриття витрат в результаті впливу зовнішніх економічних чинників. Збільшення накопиченого дефіциту до

-24786720 тис. грн. у 2023 році підтверджує невдоволеність стратегій управління ризиками та недостатню увагу до фінансового оздоровлення. У 2024 році дефіцит досяг -27618825 тис. грн., що, в свою чергу, ставить під питання фінансову стійкість АТ «ОТП БАНК» у середньостроковій і довгостроковій перспективі.

Скорочення відношення статутного капіталу до власного капіталу до 30% на кінець 2024 року викликає занепокоєння, це свідчить про зростаючі ризики для фінансової стійкості. Коефіцієнт мультиплікатора капіталу знизився до 5,86 у 2024 році, що свідчить про необхідність досягнення балансу між активним кредитуванням і управлінням ризиками.

Коефіцієнт фінансового важеля свідчить про поступове зменшення залежності від зовнішніх запозичень.

В 2024 році зростання рентабельності активів знизилось, що може вказувати на досягнення певної межі у ефективності використання активів.

Параметричні коефіцієнти показали коливання та надають уяву з інтегральним індексом фінансової звітності, що АТ «ОТП БАНК» робить все для того, щоб не порушити фінансову стійкість.

6. Згідно багатофакторної моделі фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» у 2025 р. на основі регресійного рівняння, показав, що фінансова стійкість не не буде змін. Це може бути пов'язано з зовнішніми чинниками у економіці України та регуляторним наглядом НБУ.

7. Вплив цифровізації на фінансову стійкість фінансових посередників зміниться у 2026 році, оскільки 22 березня 2024 року Міжнародний валютний фонд (МВФ) представив оновлену програму для України в межах розширеного фінансування, де було питання про необхідність змін до законодавства у сфері віртуальних активів. За висновками МВФ, чинна нормативно-правова база щодо віртуальних активів може створювати загрози для цінової стабільності та знижувати ефективність монетарної політики. У зв'язку з цим до кінця грудня 2024 року Національний банк України (НБУ) та Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) за сприяння технічної допомоги МВФ, після консультацій із його представниками, мають розробити оновлений варіант законодавства.

8. Проведене аналітичне дослідження та економіко-математичне модулювання надає можливість надати характеристику фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» - Короткострокова фінансова стійкість на один рік.

Короткострокова фінансова стійкість АТ «ОТП БАНК» на один рік є важливим показником, що визначає здатність фінансового посередника підтримувати ліквідність та виконувати свої зобов'язання перед клієнтами. Основними аспектами, які впливають на цю фінансову стійкість, є ліквідність та якість кредитного портфеля.

АНОТАЦІЯ

Ксенія САВРЕЙ, «Фінансова стійкість фінансового посередника»,

(ім'я, прізвище здобувача освіти)

(назва кваліфікаційної роботи)

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності

«072 Фінанси, банківська справа та страхування»
за освітньо-професійною програмою «Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування»
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2025 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – є явище фінансової стійкості фінансового посередника.

У роботі розглядаються теоретичні основи фінансової стійкості фінансового посередника - економічна сутність фінансового посередника; основні напрями забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника; інноваційні тенденції забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника на сучасному етапі в Україні.

Проаналізовано методичні основи формування фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» - оцінка загальної фінансової діяльності АТ «ОТП БАНК»; оцінка фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК»; Економіко-математичне моделювання фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК».

Запропоновано перспективи підвищення фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» - Вплив цифровізації на фінансову стійкість фінансових посередників України; Рекомендації щодо удосконалення фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК».

Ключові слова: фінансова стійкість, фінансовий посередник, цифрові технології.

ANNOTATION

Ksenia SAVREY, «Financial stability of the financial intermediary».
(f. & l. name of the applicant) (work title)
thesis for Master degree in specialty «072 Finance, banking and insurance»
under the program «Finance, Financial Management and Insurance»,
Odessa National Economic University
Odessa 2025

The bachelor's qualification work consists of three sections. The object of the research is the phenomenon of financial stability of a financial intermediary.

The work examines the theoretical foundations of financial stability of a financial intermediary – the economic essence of a financial intermediary; the main directions for ensuring the financial stability of a financial intermediary; and the innovative trends in ensuring the financial stability of financial intermediaries at the current stage in Ukraine.

The methodological foundations for forming the financial stability of JSC "OTP BANK" are analyzed – the assessment of the overall financial activity of JSC "OTP BANK"; the evaluation of the financial stability of JSC "OTP BANK"; and economic-mathematical modeling of the financial stability of JSC "OTP BANK."

Perspectives for enhancing the financial stability of JSC "OTP BANK" are proposed – the impact of digitalization on the financial stability of financial intermediaries in Ukraine; and recommendations for improving the financial stability of JSC "OTP BANK."

Keywords: financial stability, financial intermediary, digital technologies.